

**Collectie Water en Vuur over het leven
van Marinus van der Lubbe (1909-1934)
(1926-) 1994-1998**

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
Cruquiusweg 31
1019 AT Amsterdam
Nederland

Laatst gewijzigd: 1 februari 2011

<http://www.iisg.nl/archives/pdf/10833174.pdf>

© IISG Amsterdam 2011

Inhoudsopgave

Collectie Water en Vuur over het leven van Marinus van der Lubbe (1909-1934).....	3
Geschiedenis.....	3
Inhoud.....	3
Administratieve informatie.....	3
INLEIDING.....	3
PLAATSINGSLIJST.....	3

Collectie Water en Vuur over het leven van Marinus van der Lubbe (1909-1934)

Periode (1926-) 1994-1998

Omvang 1.37 m.

Raadpleging Beperkt

Geschiedenis

Marinus van der Lubbe stak de Rijksdag te Berlijn in brand op 27 februari 1933, na een geruchtmakend proces in Leipzig werd hij op 23 december 1933 ter dood veroordeeld, waarna hij op 10 januari 1934 werd terechtgesteld; De film Water en Vuur over het leven van Marinus van der Lubbe(1909-1934) werd in 1998 gemaakt door de Stichting Zuidenwind Filmproducties.

Inhoud

Collectie verzameld tijdens het onderzoek voor de film Water en Vuur over het Leven van Marinus van der Lubbe (1909-1934): kopieën van brochures, krantenartikelen en processtukken; teksten van interviews met personen die herinneringen aan Van der Lubbe, zijn milieu en de Rijksdagbrand hadden 1995-1997; correspondentie betreffende het gebruik van beeld- en geluidsmateriaal 1998.

Administratieve informatie

Beperkingen aan gebruik

de in de collectie aanwezige interviews mogen slechts geanonimiseerd gebruikt worden, voor ander gebruik van deze interviews is schriftelijke toestemming van de bewaargever vereist

Bewerking

Plaatsingslijst gemaakt door Bouwe Hijma in 1999

Tweede archiefvormer

Lubbe, Marinus van der.

INLEIDING

Bij de navolgende stukken gaat het om de collectie, opgebouwd in het kader van de research voor de film 'Water en Vuur', een documentaire over het leven van Marinus van der Lubbe en vooral over het in brand steken van de Rijksdag te Berlijn op 27 februari 1933, het Rijksdagbrandproces in Leipzig, de ter dood veroordeling van Van der Lubbe op 23 december 1933 en diens terechtstelling op 10 januari 1934.

De film is gemaakt door Joost Seelen en overige medewerk(st)ers van de Stichting Zuidenwind Filmproducties te Breda in co-productie met de RVU. De film was voorjaar 1999 voor het eerst op de Nederlandse televisie te zien. De collectie bestaat uit de verslagen van interviews en andere gesprekken, stukken die betrekking hebben op de selectie en het gebruik van beeld- en geluidsfragmenten en correspondentie, gevoerd tijdens het maken van de documentaire. Daarnaast bevat de collectie veel kopieën van oudere stukken. Omdat de stukken van vóór 1994 bijna uitsluitend fotokopieën zijn, is dit niet steeds afzonderlijk vermeld. Foto's en video's, die zich in de collectie bevonden, zijn overgedragen aan de afdeling Beeld en Geluid van het IISG. De omvang van de collectie bedraagt 1.4 m.

PLAATSINGSLIJST

- 1-2 'Research'-stukken betreffende Marinus van der Lubbe inzake zijn reizen, zijn plannen om het Kanaal over te zwemmen van Calais naar Dover, een Hongaarse zwemster-vriendin, zijn 'werkelijke' vrienden, zijn familie, zijn jeugd in Leiden en Oegstgeest, het ongeluk dat zijn gezichtsvermogen aantastte en zijn werkloosheid. 1926-1998. 2 pakken

- 3 Stukken uit het 'politiedossier Leiden 1931' en andere stukken betreffende de politieke activiteiten van Van der Lubbe. 1929-1932, 1997. 1 map
N.B. Dit dossier is alleen toegankelijk na schriftelijke toestemming van de bewaargever.
- 4 Correspondentie van Van der Lubbe met familieleden en vrienden alsmede latere correspondentie van zijn vrienden over Van der Lubbe. 1929-1933, 1967, 1980, 1997-1998. 1 pak
- 5 Correspondentie tussen diverse personen betreffende Van der Lubbe. 1929, 1959, 1965, 1969, 1979-1980, 1997-1998. 1 map
- 6-7 'Research'-stukken betreffende het Rijksdagbrandproces te Leipzig in 1933. 2 pakken
- 8-12 Krantenartikelen en brochures betreffende de Rijksdagbrand en het Rijksdagbrandproces in Leipzig. 1933-1998. 5 pakken
 - 8 1933-1940.
 - 9 1940-1990.
 - 10 1995-1998.
 - 11-12 ca. 1960-1996 (o.a. onderzoek door Hersch Fischler).
- 13 Artikelen in Le Semeur betreffende het Rijksdagbrandproces. 1933-1934. 1 pak
- 14 Stukken betreffende de heropening van het proces-Van der Lubbe en zijn posthume veroordeling tot acht jaar gevangenisstraf. 1957-1958, 1965-1968, 1980-1981, 1983. 1 map
- 15 Scripts voor de documentaires 'Kämpfer' naar het boek van Gustav von Wangenheim. 1968 en 'Reichstagbrandprozeß. Nach dem Originalprotokoll der Hauptverhandlung'. Z.j. 1 pak
- 16 Stukken betreffende beschuldigingen aan het adres van de voormalige SA-man Franz Knospe inzake illegaal wapenbezit. 1968-1969. 1 omslag
- 17 Stukken betreffende het project 'Verhüllter Reichstag' van Christo en Jeanne-Claude. 1994-1995. 1 omslag
- 18 Stukken betreffende de geschiedenis van het Rijksdaggebouw. 1995 en z.j. 1 omslag
- 19 Stukken betreffende het boek van Daniel Goldhagen Hitler's Willing Executioners. Ordinary Germans and the Holocaust. 1996. 1 omslag
- 20 Stukken afkomstig van het Court TV Law Center betreffende de Neurenberger processen. 1996. 1 map
- 21 Teksten ontleend aan de internet-side van 'Kulturbox' betreffende de Rijksdagbrand. 1996-1998. 1 pak
- 22 Stukken betreffende de houding van het gemeentebestuur van Leipzig ten opzichte van Georgi Dimitroff en Marinus van der Lubbe en de stichting 'Een graf voor Marinus van der Lubbe' en het Van der Lubbe-jaar 1998/1999. 1997-1998. 1 map
- 23 Teksten van interviews met diverse personen en gegevens betreffende de montage. 1996-1998. 1 pak
- 24 Verslagen van ca. vijftig 'persoonlijke gesprekken' door de documentairemakers met mensen die Van der Lubbe persoonlijk gekend hebben, verhalen overgeleverd hebben gekregen of anderszins in hem geïnteresseerd zijn. 1995-1997. 1 pak
- 25 Stukken betreffende de 'Beeldresearch' in Duitsland voor 'Water en vuur'. 1998. 1 pak

- 26-27 Stukken betreffende de 'Beeldresearch' in Bulgarije, Duitsland, Nederland en de Verenigde Staten voor 'Water en vuur'. 1998. 2 pakken
- 28 Correspondentie betreffende in de documentaire te gebruiken foto's en ander beeldmateriaal en lijst van gebruikte foto's. 1998. 1 pak
N.B. De foto-prints die zich hierin bevonden zijn overgedragen aan de afdeling Beeld en Geluid van het IISG.
- 29-30 Kopieën van foto's uit het Filmmuseum te Potsdam, het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie te Amsterdam, de gemeentearchieven van 's-Hertogenbosch en Leiden, Ullstein Bilderdienst en diverse andere instellingen en personen. 2 pakken.
- 31 Kopieën van foto's uit het Spaarnestad Fotoarchief. 1 pak
- 32 Stukken betreffende in de documentaire te gebruiken geluidsfragmenten. 1998. 1 pak
- 33-34 Protocollen van het Rijksdagbrandproces en andere stukken betreffende geluidsfragmenten. 1998. 2 pakken
- 35-43 Kopieën van publicaties betreffende Van der Lubbe en de Rijksdagbrand. Diverse jaren. 9 pakken
- 35 H. Schnitzler; J.J. Heydecker en J. Leeb; Rood Rotterdam; La Revue Anarchiste; Spartacus, A. Lehning; Anton Constandse; Lou de Jong; Allan Bullock; Paul Stoop e.a.
- 36 Wie is Van der Lubbe; Bart de Ligt in contact met tijdgenoten; Göring der Brandstifter bist Du!; Egon Erwin Kisch; Hedda Zinner; Martin Schouten; Ad Gerritsen; Ger Harmsen; Jaap Harten e.a.
- 37 Fritz Tobias, Der Reichstagbrand. Legende und Wirklichkeit.
- 38 Vervolg Fritz Tobias, Der Reichstagbrand. Legende und Wirklichkeit; Hans Bernd Gisevius, Tot het bittere einde. Van Rijksdagbrand tot Fritsch-Crisis.
- 39 Bruinboek (I en II); het officiële rapport van de internationale juristencommissie De brand in den Rijksdag en stukken betreffende het gebruik hiervan in de documentaire 'Water en vuur'.
- 40 Der Stalinismus und die Renegaten; Horst Karasek; Dimitroff klaagt aan.
- 41 Jacques Gans; Hans Hinrich Flöter; G.T.J. de Jongh; Roodboek e.a.
- 42 Braunbuch; Arthur Koestler; Joop Zwart; Alfred Berndt; Hans Mommsen.
- 43 Gedichten, liedjes, romans en allerlei varia.